

Bemærkninger til lovforslaget.

I folketingsåret 1967-68 fremsattes forslag til lov om støtte til erhverv i Grønland (lovforslag nr. 103, folketingstidende 1967-68, 2. samling, tillæg A. sp. 2483; fremsættelsen i folketingets forhandlinger sp. 1454).

Efter at være underkastet 1. behandling, jfr. folketingstidende 1967-68, 2. samling, forhandlingerne sp. 2417, henvises forslaget til et udvalg, der ikke nåede at færdigbehandle det.

Nærværende forslag er identisk med det den 20. marts 1968 fremsatte.

Almindelige bemærkninger.

I. Baggrunden for lovforslaget.

Den foreslåede revision af de gældende låneordninger må ses som et led i gennemførelsen af de forslag, Grønlandsudvalget af 1960 (G-60) har anbefalet til udvikling af det grønlandske erhvervsliv, herunder især hovederhvervet, fiskeriet og fiskeriproduktionen.

I den af G-60 udarbejdede udviklingsplan for 1966-75 blev det samlede investeringsbehov i Grønland opgjort til ca. 2,1 milliard kr. G-60's udviklingsplan er viderebehandlet i Grønlandsrådet, der bl. a. har tiltrådt en udviklingsplan for fiskeri-erhvervet og fiskeriproduktionen for 1966-70, hvor efter behovet for investering i produktionsanlæg, fartøjer, serviceanlæg, kajanlæg m. v. i alt er opgjort til ca. 200 mill. kr.

Der er hverken i G-60's eller i Grønlandsrådets udviklingsplan taget stilling til, hvorvidt de pågældende opgaver skal gennemføres af staten, kommunerne, af private eller på anden måde, men behovet for offentlig investering forudsættes nedsat i det omfang, der med private midler foretages investeringer i overensstemmelse med de fastlagte udviklingsplaner. Grønlandsrådet har anbefalet, at der inden for de lagte rammer overføres midler fra statens anlægsbudget til statens udlånsbudget, såfremt private skulle erklære sig villige til at påtage sig dele af opgaverne.

Allerede Grønlandskommissionen af 1948 fandt det påkrævet, at privat kapital og erfaring blev inddraget i udviklingen af det grønlandske erhvervsliv, og man gik ud fra, at gunstige låne- og andre støtteordninger ville tiltrække den fornødne private kapital og viden. Også G-60 fandt, at udbygningen af det grønlandske erhvervsliv må ske gennem hjælp til selvhjælp.

Selvom Grønlandskommissionens forventninger med hensyn til tilstrømning af privat kapital og initiativ ikke blev opfyldt, har der dog i de seneste år, i takt med den stigende offentlige investering i en række for erhvervslivet grundlæggende elementer såsom kajanlæg, veje og el- og vandværker, vist sig en stigende interesse fra privat side.

II. Forslagets hovedindhold.

Formålet med lovforslaget er at samordne formerne for de hidtidige støtteordninger, således at der skabes en hensigtsmæssig ramme for den støtte til det private erhvervsliv i Grønland, for hvilken omfanget og vilkårene til enhver tid fastsættes.

Lovforslaget sammenfatter de former for støtte, der findes i den gældende erhvervsstøttebekendtgørelse og i loven om en grønlandsk erhvervslånefond. Forslaget omfatter herefter lån, tilskud i form af rente- og afdragsfri lån, aktie- og andelstegning samt garantistillelse. Desuden omfatter forslaget støtte til erhvervsorganisationer, mulighed for statslig erhvervelse af fiskefartøjer med henblik på videresalg samt hjemmel til at gennemføre praktiske fiskeriforsøg.

Forslaget bygger på den erhvervspolitik, der er anbefalet gennemført af G-60 og Grønlandsrådet, og hvorefter statsstøtten fremtidig koncentrerer om den risikobetonede kreditgivning til erhvervsformål, der kræver særlig støtte (navnlig eksport-erhvervene), medens specielt handels- og servicefag må antages at have så gode betingelser, at de kan eksistere på basis af det almindelige private lånemarked, herunder de lånemuligheder som er opstået i Grønland efter etableringen af private pengeinstitutter i Grønland.

Forslaget bygger endvidere på den forudsætning, at statens øvrige investeringer i Grønland fremdeles vil blive foretaget i henhold til en formuleret erhvervspolitik. Det anses derfor for nødvendigt, at de formål, der støttes i henhold til forslaget, harmonerer med planerne for de offentlige udviklingsfremmende investeringer, således at det offentlige ikke gennem erhvervsstøtten kommer til at medvirke til erhvervsvirksomhed, som står i modsætning til den udvikling, der i øvrigt ønskes fremmet.

Det er hensigten, at støtten skal administreres således, at først og fremmest den grønlandske befolknings deltagelse i erhvervsudviklingen tilgode-